

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТР СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

(матеріали Міжнародної науково-методичної конференції)

8-9 лютого 2018 р.

ОДЕСА ОНЕУ 2018

ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В БОЛГАРСЬКИХ ВНЗ

Формування єдиного освітнього європейського простору передбачає розробку інноваційних проектів і програм модернізації освіти в європейських країнах. У Болгарії освіта має свої традиції і досягнення. Вступ Болгарії до Євросоюзу, приведення внутрішніх стандартів навчання до європейського рівня сприяло міжнародному визнанню болгарської вищої освіти. Дипломи практично всіх вузів Болгарії сьогодні мають міжнародний статус.

Одеський національний економічний університет поєднують з болгарськими вищими навчальними заходами плідні партнерські відносини, які будуються на взаємній зацікавленості, бажанні співпраці, енергії, ентузіазмі викладачів, науковців, студентів. Ми маємо досвід як проведення ініціативних заходів так і участі у потужних міжнародних проектах з відомими вищими навчальними закладами Болгарії.

Після прийняття Національною радою Болгарії Закону про вищу освіту. законодавчо затверджено введення такої багаторівневої структури академічних кваліфікацій:

- 3-річне навчання в інститутах і коледжах, після закінчення яких випускник отримує диплом про вищу освіту та кваліфікацію «спеціаліст»;
- 4-річне навчання в університетах, після закінчення яких випускник отримує ступінь «бакалавр»;
- 5-6-річне навчання в університеті з подальшим присвоєнням ступеня «магістр»;
- 3-річна післядипломна підготовка з подальшим присвоєнням докторського ступеня.

До вищих навчальних закладів у Болгарії, згідно із законодавством, відносяться університети, спеціалізовані інститути і коледжі.

Університети пропонують програми для отримання наукових ступенів у різних областях: «бакалавр», «магістр» і «доктор». В цих навчальних закладах студенти мають можливість вивчити різні дисципліни, що відносяться до сфери гуманітарних, природничих, суспільних або технічних наук. Університети також здійснюють широку наукову і дослідницьку діяльність.

Спеціалізовані інститути передбачають вивчення передусім однієї пріоритетної галузі знань, що відображено у назві установ. Навчальні програми цих навчальних закладів відповідають освітнім і професійним вимогам для наукового ступеня «бакалавр». Більшість спеціалізованих інститутів активно співпрацюють з аналогічними установами при відомих європейських та міжнародних університетах та ведуть науково-дослідні програми.

Коледжі в Болгарії пропонують випускникам середньої школи отримати певні професії та навички. Випускники, таких коледжів, як правило, легко знаходять собі роботу.

Сьогодні в Болгарії функціонує 51 навчальний заклад. З них 37 державних і 14 приватних закладів. Кількість університетів і спеціалізованих інститутів – 44, коледжів – 7.

Якість навчання у всіх навчальних закладах незалежно від форми власності контролюється Національним агентством з контролю акредитації.

За твердженням болгарських фахівців, позитивний вплив на якість вищої освіти в Болгарії надає впровадження в болгарських університетах західноєвропейських і американських навчальних програм. Велика кількість англійських, американських і французьких університетів мають угоди з болгарськими університетами, які передбачають підготовку студентів за їх програмами і видачу випускникам їх дипломів. Позитивно позначилася на якості навчання і децентралізація системи вищої освіти. Тоді як у початковій і середній освіті зберігається строга централізація, в системі вищої освіти набирає силу тенденція до децентралізації управління. Міністерство освіти і

науки Болгарії не має управлінських функцій щодо окремих університетів. Національна рада ректорів наділена лише координаційними функціями. Органи управління вищими навчальними закладами (на рівні факультетів) користуються високим ступенем незалежності від ректорського рівня управління. Органи управління болгарськими університетами роблять зусилля по вирівнюванню організаційних структур, організації навчального процесу спільно із західноєвропейськими університетами, надають викладачам повну свободу вибору «що і як викладати в рамках своїх дисциплін». На думку болгарських освітян, ця новація також повинна сприяти позитивному впливу на якість навчання. На сьогодні найбільш престижними спеціальностями є економіка і право. По цим спеціальностям навчається 50 тис. студентів або майже чверть від їх загальної кількості. В умовах економічних реформ це вважається цілком закономірним.

В залежності від навчального закладу Болгарії, навчання може починатися в проміжку 15 вересня і 15 жовтня. Академічний рік триває близько 9 місяців. Він розподіляється на два семестри по 15 тижнів кожний, за якими слідує іспити. Іспити, зазвичай, здаються у письмовій формі.

У деяких вузах Болгарії абітурієнтів приймають на навчання двічі на рік: у вересні та лютому. Яких-небудь вступних іспитів при вступі до бакалаврату абітурієнти не здають. Головна вступна вимога, що стосується оцінок – середній бал в атестаті повинен становити не менше 62% від максимально можливого. Залежно від вузу і програми навчання іноді потрібні також рекомендаційні листи від вчителів або викладачів та мотиваційний лист. Подача документів відбувається або у вибраний вищий навчальний заклад, або безпосередньо у міністерство освіти країни. Після здачі документів, вуз повинен протягом тижня дати письмову відповідь.

На нашу думку, обмін досвідом з вищими навчальними закладами Болгарії допоміг би Україні безболісно і швидко наблизитися до рівня європейських країн на освітянському просторі.